

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Теорії і історії мистецтво	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестр	6

ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА ТА ХУДОЖНЬОЇ КРИТИКИ

Семестр 6 (весна 2022)

31 січня — 14 травня

Викладач Осадча Олександра Анатоліївна, кандидат мистецтвознавства, старший викладач

E-mail sandraosadcha@gmail.com

Заняття четвер — 1 та 2 пара (09.50 – 12.20)

Адреса корпус 3, вул. Мистецтв 11

Телефон 057 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — МХК); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи

для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години, у разі дистанційного навчання – через Zoom чи GoogleMeet.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Володіння знаннями, сформованими під час навчання на дисциплінах «Історія зарубіжного мистецтва» та «Історія українського мистецтва».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Білик А., Думасенко С. Мистецтвознавство ХХ ст. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2017.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали зберігаються в електронному вигляді на кафедрі ТІМ ХДАДМ.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот/зошит для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, смартфон тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word або LibreOffice.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою навчальної дисципліни «Історія мистецтвознавства та художньої критик» є формування у студентів уявлення про головні віхи становлення та розвитку теорії мистецтва та художньої критики, центральні мистецтвознавчі концепції, а також розвиток навичок використання набутої інформації в їх науковій та практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: поглиблення і систематизація знань з обраного фаху; створення відчуття професійної приналежності до обраного фаху на рівні критичного аналізу центральних

методологічних концепцій історії та теорії мистецтв; забезпечення необхідної теоретичної підготовки студентів до професійної діяльності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Дисципліна «Історія мистецтвознавства та художньої критики» забезпечує низку компетентностей, відповідно до спеціалізації 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Загальні компетентності):

- Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.
- Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.
- Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації.
- Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

На підставі набутих компетентностей студент має демонструвати наступні знання та навички:

- Аналізу та обробки інформацію з різних джерел.

- Застосування знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
- Володіння фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Програма курсу спрямована на вивчення процесів становлення і розвитку мистецтвознавчої думки, проблематики та основних напрямків мистецько-теоретичної діяльності. Дисципліна **«Історія зарубіжного мистецтва»** вивчається студентами 3-го та 4-го року навчання зі спеціальності: «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація». Структура дисципліни у весняному семестрі для 3 року навчання складається з 3-х змістових модулів Інформативний зміст навчальної дисципліни складається з 9 тем (3 кредитів ECTS, 90 год.). На вивчення дисципліни у **вес семестрі** відводиться **90** год. (25 год. лекційних, 20 год. семінарських і 45 год. самостійної роботи).

ВИТОКИ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

Тема 1. Вступ.

Тема 2. Ранні етапи формування мистецтвознавства.

Тема 3. Ренесансна мистецтвознавча думка

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА НОВОГО ЧАСУ

Тема 4. Мистецтвознавство в естетичних системах бароко і класицизму

Тема 5. Мистецтвознавство Просвітництва..

Тема 6. Розвиток уявлень про мистецтво в епоху романтизму.

Тема 7. Становлення мистецтвознавства як університетської науки.

Тема 8. Історико-культурна школа мистецтвознавства. Формування нових методів дослідження мистецтва.

Тема 9. Художня критика XIX ст.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Самостійна робота студента спрямована на завершення семінарських завдань та закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є заліки. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені контрольні питання за темами дисципліни, на які даються відповіді в усному форматі під час заліку (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	задовільно	64–74	D
			незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B	незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C			

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, здобувач втрачає право отримати бали за тему і перескладає її під час заліку. Якщо це відбулось в процесі заліку — студенти отримують тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ (3 рік навчання)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1 тиж.	1	Лекція	Вступ. Ранні етапи формування мистецтвознавства.	3		-
2 тиж.	1	Семінар	Предмет та задачі мистецтвознавства та художньої критики	3	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно

3 тиж.	2	Лекція	Ранні етапи формування мистецтвознавства.	3		
4 тиж.	2	Лекція	Ранні етапи формування мистецтвознавства.	1		
4 тиж.	2	Семінар	Уявлення про мистецтво в епоху античності	2	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
5 тиж.	3	Лекція	Ренесансна мистецтвознавча думка	3		
6 тиж.	2-3	Семінар	Мистецтвознавча думка Середньовіччя та Ренесансу	3	Доповідь з теми семінарського заняття. Модульна контрольна робота	Усно
7 тиж.	4-5	Лекція	Мистецтвознавство в естетичних системах бароко і класицизму. Мистецтвознавство Просвітництва.	3		
8 тиж.	5	Семінар	Естетичні системи бароко та класицизму	3	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
9 тиж.	6	Лекція	Розвиток уявлень про мистецтво в епоху Романтизму	3		

10 тиж.	6	Семінар	Романтизм в становленні філософії мистецтва та художньої критики	3	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
11 тиж.	7	Лекція	Становлення мистецтвознавства як університетської науки	3		
12 тиж.	7	Семінар	Становлення мистецтвознавства як університетської науки	3	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
13 тиж.	8	Лекція	Історико-культурна школа мистецтвознавства. Формування нових методів дослідження мистецтва.	3		
14 тиж.	8	Семінар	Історико-культурна школа мистецтвознавства. Формування нових методів дослідження мистецтва.	1	Доповідь з теми семінарського заняття	Усно
14 тиж.	9	Лекція	Художня критика ХІХ ст.	2		
15 тиж.	9	Семінар	Художня критика ХІХ ст.	2	Доповідь з теми семінарського	Усно

					заняття. Модульна контрольна робота	
Залік						

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Предмет та задачі мистецтвознавства та художньої критики	10
2	Уявлення про мистецтво в епоху античності	15
2-3	Мистецтвознавча думка Середньовіччя та Ренесансу	15
4-5	Естетичні системи бароко та класицизму	10
6	Романтизм в становленні філософії мистецтва та художньої критики	15
7	Становлення мистецтвознавства як університетської науки	10
8	Історико-культурна школа мистецтвознавства. Формування нових методів дослідження мистецтва.	15
9	Художня критика XIX ст.	10
Усього		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали		Критерії оцінювання
A	90-100	Студент в повному обсязі опанував матеріал курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і фахово виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, продемонстрував здатність до пошуку нестандартних рішень поставлених задач.
B	80-89	Студент добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
C	75-81	Студент в цілому добре опанував матеріал курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні фактологічні недоліки.
D	64-74	Студент не в повному обсязі опанував матеріал курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність та запізнення з виконанням, відсутність творчого підходу тощо).
E	60-63	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).
FX	35-59	Студент не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем курсу, не відвідував заняття без поважних причин, допустив

		значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань. У цьому випадку для отримання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.
F	1-34	Студент не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевірками та не склав диференційного заліку. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента та пропозицію нестандартних рішень задач під час семінарських занять (5), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (10). Максимальна кількість додаткових балів: 15.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Арістотель. Поетика. Київ: «Мистецтво», 1967.
2. Базен Ж. История истории искусства: От Вазари до наших дней. Пер. з фр. Москва: 1994.
3. Вазарі Дж. Життєписи найславетніших живописців, скульпторів та архітекторів. Київ: «Мистецтво», 1970.
4. де Монту П. Арт-фірма: естетичне управління та метафізичний маркетинг. Київ: ArtHuss, 2020.
5. Дідро Д. Парадокс про актора. Київ: «Мистецтво», 1966.
6. Еко У. Середньовіччя. Варвари. Християни. Мусульмани. Київ: Фоліо, 2018.
7. Платон. Діалоги. Київ: «Основи», 1999.
8. Хогарт У. Анализ красоты. Ленінград: «Искусство», 1987.
9. Шеллинг Ф. Сочинения в 2-х тт. Москва, 1987.
10. Сітченко К. Калокагатія як символ довершеності античної людини та її тлумачення в сучасній культурі. *Культура України*, вип. 53, 2016.

11. Сидоренко І. Краса, символізм та алегоризм у середньовічній естетиці. Науковий Вісник НУБІП України (серія «Гуманітарні студії»), вип. 246, 2016.
12. Podro, Michael. *The Critical Historians of Art*. New Haven: Yale University Press, 1982.
13. Podro, Michael. *The Manifold in Perception: Theories of Art from Kant to Hildebrand*. New York: Oxford University Press, 1972.
14. *Research Guide to the History of Western Art*. Chicago: American Library Association, 1982.
15. *The Art of Art History: a Critical Anthology*. Donald Preziosi, ed. Oxford: Oxford University Press, 1998.